

Granskningshandling

E10, Morjärv-Västra Svartbyn – Ändring av fastställd vägplan
Kalix och Överkalix kommuner, Norrbottens län

Planbeskrivning, 2026-05-04

Ärendenummer: TRV 2015/19573

Trafikverket

Postadress: Box 809, 971 25 Luleå

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Planbeskrivning, Granskningshandling, E10, Morjärv-Västra Svartbyn - Ändring av fastställd vägplan, Kalix och Överkalix kommuner, Norrbottens län

Dokumentdatum: 2026-05-04

Objektnummer: 880919

Ärendenummer: TRV 2015/19573

Kontaktperson: Magnus Vennberg

Innehåll

1. Sammanfattning	5
2. Beskrivning av projektet, bakgrund, ändamål och projektmål	6
2.1. Bakgrund	6
2.2. Omfattning och avgränsning.....	6
2.2.1. Omfattning	6
2.2.2. Avgränsning.....	6
2.3. Ändamål och projektmål.....	8
2.4. Planläggningsprocess	9
3. Miljöbeskrivning	10
3.1. Läsanvisning	10
3.2. Osäkerheter	10
3.3. Miljökompetens	10
4. Förändringar av vägåtgärder – utformning och lokalisering.....	10
4.1. Vägens säkerhetszon	11
4.2. Viltstängsel.....	11
4.3. Viltuthopp	11
4.4. Bullervall	11
4.5. Trummor, diken och vattendrag.....	11
4.6. Upplagsytor, etablering och tillfälliga förbifarter.	12
4.7. Släntlutning	12
4.8. Parkeringsficka	13
4.9. Enskild väg.....	13
4.10. Faunaportens omgivning	13
5. Skyddsåtgärder och försiktighetsmått	13
5.1. Skyddsåtgärder och försiktighetsmått som redovisas på plankarta och fastställs.....	13
5.2. Övriga skyddsåtgärder och försiktighetsmått.....	13
6. Miljöförutsättningar, effekter och miljökonsekvenser	13
6.1. Förändrade vägåtgärder - effekter och konsekvenser.....	14
6.2. Skyddade områden	17
6.2.1. Bestämmelser i miljöbalken som hanteras i vägplanen.....	17
6.3. Kulturmiljö.....	17
6.4. Naturmiljö	18
6.4.1. Sjöar och större vattendrag.....	18
6.4.2. Mindre vattendrag	19

6.4.3.	Malungsbergets naturreservat.....	19
6.4.4.	Biotopskydd Mölnviken.....	19
6.4.5.	Naturvärdesobjekt	19
6.4.6.	Kalkkälla.....	20
6.5.	Landskapsbildsskydd.....	20
6.6.	Trafikbuller	21
6.7.	Byggtiden	21
7.	Överensstämmelse med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, miljökvalitetsnormer och bestämmelser om hushållning med mark och vattenområden	21
7.1.	Miljöbalkens allmänna hänsynsregler	21
7.2.	Miljökvalitetsnormer	22
7.3.	Bestämmelser om hushållning med mark och vattenområden	22
8.	Samlad bedömning.....	23
8.1.	Miljöbedömning.....	23
8.2.	Måluppfyllelse.....	23
8.2.1.	Projekt mål	23
8.2.2.	Transportpolitiska mål.....	23
8.2.3.	Nationella miljömål	23
8.3.	Kommunala planer.....	24
9.	Markanspråk och pågående markanvändning.....	24
9.1.	Vägområde för allmän väg med vägrätt	24
9.2.	Vägområde för allmän väg med inskränkt vägrätt	25
9.3.	Område för tillfällig nyttjanderätt	25
9.4.	Pågående markanvändning	25
10.	Fortsatt arbete.....	26
10.1.	Sakprövningar	26
10.1.1.	Dispens för artskydd och biotopskydd.....	26
10.1.2.	Anmälan och tillstånd för vattenverksamhet.....	26
10.1.3.	Tillstånd för ingrepp i fornlämningar	27
11.	Genomförande	28
11.1.	Formell hantering.....	28
11.2.	Väghållningsansvar för allmänna vägar	29
11.3.	Planerad byggstart	29
11.4.	Finansiering.....	29
12.	Utredningar och källor.....	29

1. Sammanfattning

En vägplan finns framtagen för projektet Morjärv-Västra Svartbyn i Norrbottens län. Vägplanen vann laga kraft i januari 2023.

Under det fortsatta projekteringsarbetet för framtagande av bygghandling har behov att ändra tidigare fastställda vägåtgärder framkommit och därmed behöver även markanspråket justeras. För att kunna genomföra de ändrade vägåtgärderna bedömer Trafikverket att en ändring av den tidigare fastställda vägplanen erfordras.

Ändringen av tidigare fastställd vägplan omfattar endast justerade och tillkommande vägåtgärder som medför nytt eller förändrat markanspråk. Den ändrade vägplanen omfattar sträckan från strax söder om Kälvån fram till Västra Svartbyn, km 6/980 – 23/420, ca 16,4 km.

Ändringarna omfattar:

- Utökning av vägens säkerhetszon för att uppfylla gällande krav.
- Flytt av viltstängsel utanför kraftlednings säkerhetszon samt flytt p.g.a. övriga ändrade vägåtgärder.
- Fyra viltuthopp i anslutning till faunaport utgår.
- Justerat läge och höjd på bullervall som kompletteras med lågt plank.
- Anläggande av erosionskydd vid inlopp och utlopp till trummor, schakt för tjock trumbädd, justerade lägen på trummor samt mark för att möjliggöra underhåll och rensning av trumutlopp.
- Ytor för tillfällig nyttjanderätt har justerats för att bättre anpassa behov av tillfälliga förbifarter, trafik under byggtid, upplagsytor och etableringsytor.
- För ökad säkerhet och för att minska resursåtgång i form av vägräcken och krossat berg har släntlutningar flackats ut på vissa sträckor.
- Parkeringsficka justeras i läge för bättre sikt och anläggande av vägräcke.
- Anpassning och justering av anslutning till enskild väg från kontrollplatsen.
- Justering av området som tas i anspråk kring faunaport.

Samråd genomfördes 6 december 2025 - 7 januari 2026. Samrådsmöte på orten genomfördes 16 december 2025.

Länsstyrelsen Norrbotten beslutade 2026-02-17 att åtgärderna inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

De justerade vägåtgärderna utförs i direkt anslutning till befintlig väg och tidigare fastställda vägåtgärder och är av mindre omfattning. Miljökonsekvenserna av de föreslagna ändringarna som i huvudsak berör naturmiljö- och kulturmiljöintressen bedöms vara små.

2. Beskrivning av projektet, bakgrund, ändamål och projektmål

2.1. Bakgrund

För E10 Morjärv-Västra Svartbyn finns en fastställd och laga kraftvunnen vägplan:

- Miljökonsekvensbeskrivningen godkändes av Länsstyrelsen i Norrbottens län 2020-04-23.
- Vägplanen kungjordes för granskning 2020-05-08 – 2020-06-24.
- Länsstyrelsen i Norrbottens län tillstyrkte vägplanen 2021-09-27.
- Vägplanen för projektet fastställdes 2022-04-12 och vann laga kraft genom regeringsbeslut 2023-01-26.

Under arbetet med detaljprojektering och framtagande av en bygghandling för projektet har det framkommit behov av att justera planerade vägåtgärder. Trafikverket bedömer att en ny vägplan behöver tas fram för att hantera ändringarna av den tidigare fastställda vägplanen.

Ändring av tidigare fastställd vägplan omfattar endast justerade och tillkommande vägåtgärder som medför nytt eller förändrat markanspråk.

Vägplanen startar ca 7 km norr om Morjärv och avslutas i Västra Svartbyn. Vägen planeras byggas om till mötesfri väg med mitträcke (2+1 väg) och viltstängsel, ny bro över Kälvån, ny sträckning förbi rastplatsen i Råktjärv och en faunaport söder om Svartbyn. Vägåtgärderna genomförs för att förbättra framkomligheten och trafiksäkerheten längs sträckan.

I ett första skede planeras ovan nämnda sträckan att byggas om med en byggstart tidigast år 2026.

2.2. Omfattning och avgränsning

2.2.1. Omfattning

Föreliggande vägplan (benämns fortsättningsvis ”ändrad vägplan”) behandlar endast de ändringar som uppkommit efter att vägplanen för E10, Morjärv-Västra Svartbyn fastställdes.

Övriga delar i projektet är redan behandlade och prövade och kommer att utföras i enlighet med tidigare fastställd vägplan (benämns fortsättningsvis ”tidigare fastställd vägplan”).

Förutsättningar, påverkan, effekter, konsekvenser och skyddsåtgärder enligt den fastställda vägplanen är gällande, förutom för de ändringar som redovisas i den nu ändrade planen.

2.2.2. Avgränsning

Den ändrade vägplanen omfattar vägåtgärder på sträckan km 6/980 – 23/420, ca 16,4 km, i Kalix och Överkalix kommuner.

På grund av de begränsade vägåtgärderna bedöms påverkansområdet vara avgränsat till vägens direkta närområde.

De miljöaspekter som främst bedöms vara relevanta att beskriva och bedöma är naturmiljö och kulturmiljö.

Planerade vägåtgärder påverkar inte trafikmängden på vägen och därmed inte heller förutsättningarna för trafikbuller. En mindre justering av en tidigare fastställd bullerskyddsvall behöver dock göras och därför tas Trafikbuller kortfattat upp i planbeskrivningen.

Följande miljöaspekter har behandlats utförligt i den tidigare fastställda vägplanen och har avgränsats bort eftersom de inte bedöms beröras av vägåtgärderna i den ändrade vägplanen:

- Landskapsbild – markanspråket utökas något jämfört med fastställd vägplan längs vissa korta sträckor. Den ombyggda vägen kommer i sin helhet att vara ett mer dominerande inslag i landskapet jämfört med nuläget, särskilt innan vegetationen i sidoområden har hunnit återetableras. De tillkommande begränsade ytorna kommer inte påverka landskapsbilden på ett märkbart sätt.
- Rennäring – planerade vägåtgärder görs i direkt anslutning till fastställt vägområde och påverkar inte möjligheterna för bedrivande av renskötsel.
- Jord- och skogsbruk – markanspråk görs i direkt anslutning till tidigare fastställt vägområde och utgörs huvudsakligen av skogsmark. Jordbruksmark bedöms inte beröras.
- Rekreation och friluftsliv – markanspråk görs i direkt anslutning till tidigare fastställt vägområde och utgör inget hinder för rekreation och friluftsliv.
- Vattenresurser – inga enskilda eller allmänna vattenresurser bedöms beröras.
- Förorenade områden – inga kända förorenade områden berörs.
- Luftkvalitet – planerade vägåtgärder påverkar inte trafikmängd eller utsläpp till luft.
- Boendemiljöer och barriärer – planerade vägåtgärder innebär inte förändrad barriäreffekt.

Figur 1 Översiktskarta med aktuell vägsträcka, E10 Morjärv – Västra Svartbyn.

2.3. Ändamål och projektmål

Projektets ändamål är att skapa ökad trafiksäkerhet, ökad framkomlighet samt en god funktion, för samtliga trafikantgrupper och transporter utmed sträckan.

Projektmålen är framtagna med utgångspunkt från ändamålen och det övergripande nationella transportpolitiska målet:

- Projektet ska vara samhällsekonomiskt effektivt.
- Projektet ska vara långsiktigt hållbart.
- Felavhjälpning i färdig anläggning ska kunna ske på ett effektivt, miljömässigt och arbetsmiljömässigt bra sätt.
- Enkla och standardiserade lösningar ska eftersträvas.
- Anläggningen ska utformas så att trafiksäkerheten och framkomligheten är hög.
- Anläggningen ska utformas med god funktion.
- Antalet vilt- och renpåkörningar ska minska.
- Kvaliteter för natur- och kulturmiljöer med höga värden och värden av stor betydelse för friluftslivet ska bevaras.

2.4. Planläggningsprocess

Ett vägprojekt ska planeras enligt en särskild planläggningsprocess som styrs av lagar och som slutligen leder fram till en vägplan.

I planläggningsprocessen utreds var och hur vägen ska byggas. Hur lång tid det tar att få fram svaren beror på projektets storlek, hur många undersökningar som krävs, om det finns alternativa sträckningar, vilken budget som finns och vad de berörda tycker.

I början av planläggningen tar Trafikverket fram ett underlag som beskriver hur projektet kan påverka miljön. Länsstyrelsen beslutar sedan om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om länsstyrelsen beslutar att betydande miljöpåverkan kan antas så ska en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, där projektets miljöpåverkan beskrivs och försiktighets- och skyddsåtgärder föreslås. Om betydande miljöpåverkan inte kan antas ska en miljöbeskrivning tas fram.

Samråd är viktigt under hela planläggningen. Det innebär att Trafikverket tar kontakt och för dialoger med andra myndigheter, organisationer och berörd allmänhet för att Trafikverket ska få deras synpunkter och kunskap. Synpunkterna som kommer in under samråd sammanställs i en samrådsredogörelse.

En Samrådshandling för den ändrade vägplanen hölls tillgänglig för samråd mellan 6 december 2025 och 7 januari 2026. Ett samrådsmöte på orten genomfördes 16 december 2025. Länsstyrelsen Norrbotten har därefter beslutat att projektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och därmed tas en miljöbeskrivning fram som integreras i planbeskrivningen.

Vägplanen hålls i skede Granskningshandling (detta skede) tillgänglig för granskning så att de som berörs kan lämna synpunkter innan vägplanen görs färdig. Samtliga inkomna synpunkter kommer att bemötas i ett granskningsutlåtande som kommuniceras med de som lämnat synpunkter.

När vägplanen är fastställd följer en överklagandetid innan den vinner laga kraft. När planen har vunnit laga kraft kan Trafikverket sätta spaden i jorden.

3. Miljöbeskrivning

Länsstyrelsen Norrbotten har beslutat att projektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att ingen separat miljökonsekvensbeskrivning kommer att upprättas utan istället integreras en miljöbeskrivning i denna planbeskrivning.

3.1. Läsanvisning

Avgränsningar av miljöbeskrivningen redovisas i kapitel 2. Förändringar av vägåtgärder beskrivs i kapitel 4, skyddsåtgärder och försiktighetsmått i kapitel 5, samt miljöförutsättningar, effekter och konsekvenser i kapitel 6. Avstämning mot miljöbalkens allmänna hänsynsregler görs i kapitel 7 och samlad bedömning i kapitel 8. I kapitel 10 sammanfattas behovet av sakprovningar.

3.2. Osäkerheter

Osäkerheter finns alltid i bedömningar av miljöeffekter, t.ex. kan det finnas miljövärden som inte har upptäckts i inventeringar eller att nya förutsättningar tillkommer före byggstart. Under byggtiden kan det även förekomma att planerade åtgärder behöver förändras vilket kan innebära att miljöbedömningar som gjorts behöver revideras. För att minimera dessa osäkerheter utförs ett miljösäkringsarbete även under bygghandlings- och byggskedet.

3.3. Miljökompetens

Trafikverket har personal med miljökompetens i projektorganisationen som deltar i arbetet med beslut om avgränsning och omfattning av miljöarbetet.

Upphandlat konsultföretag, WSP, har bemannat arbetet angående miljöbedömningar med personal som har relevant utbildning och erfarenhet.

4. Förändringar av vägåtgärder – utformning och lokalisering.

Den ändrade vägplanen omfattar de ändringar av vägförslaget som har identifierats under framtagandet av bygghandling med den tidigare fastställda vägplanen som utgångspunkt. De justerade vägåtgärderna innebär att markanspråket behöver justeras både som tillkommande och som avgående.

Inga andra lokaliseringalternativ är aktuella då åtgärderna avser justeringar av redan beslutade och fastställda vägåtgärder längs befintlig E10.

Nedan beskrivs planerade vägåtgärder som den ändrade vägplanen omfattar.

För att beskriva på vilken sida av vägen som åtgärder genomförs anges höger (H) respektive vänster (V) sida i längdmätningens riktning.

De ändrade vägåtgärderna redovisas på vägplanens plankartor 101To808 – 101To824 och illustrationskartor 101To808 – 101To824.

4.1. Vägens säkerhetszon

Vägplanens utbredning i sida för säkerhetszonen uppfyller på delar av sträckan inte fullt ut gällande krav. Justeringar i den ändrade vägplanen innebär också att vägens säkerhetszon behöver justeras (se avsnitt 4.7 *Släntlutningar*). Detta har inneburit behov av att bredda vägområdet för att uppnå tillräcklig säkerhetszon utan vägräcke, ca km 11/200 – 12/000, 13/200 – 13/900, 14/300 – 14/700, 19/000 – 19/500, 22/100 – 22/300. Åtgärden innebär ökat markanspråk för vägområde och justerat behov av tillfällig nyttjanderätt.

4.2. Viltstängsel

Flytt av viltstängsel utanför kraftlednings säkerhetszon, ca km 7/000 – 7/300 och 8/900 – 9/900 och 11/000 – 11/100 innebär breddning av vägområdet samt justerat behov av tillfällig nyttjanderätt för anläggande av viltstängsel.

I övrigt justeras placeringen av viltstängsel på sträckan ca km 7/500 – 23/400 på grund av ändrad vägslänt, trum- och dikesåtgärder vilket innebär ökat markanspråk för vägområde och tillfällig nyttjanderätt.

4.3. Viltuthopp

Fyra tidigare planerade viltuthopp i anslutning till planskild faunapassage utgår ur vägplanen då Trafikverket bedömer att viltuthoppen inte fyller någon funktion, ca km 20/700 - 20/750. De 4 uthoppen var tänkta att placeras i anslutning till den faunaport som anläggs under E10. Viltuthoppen var placerade inom fastställt vägområde som erfordras för faunapassagen och förändringen innebär därför inte något förändrat markanspråk.

4.4. Bullervall

Läget på enskild väg för åtkomst till fastighet Övermorjärnv 10:28 har ändrats och föreslås att anläggas mellan föreslagen bullervall och fastigheten. För att möjliggöra detta behöver en lägre bullervall med kortare slänter anläggas med ett lågt bullerplank på krönet av vallen så att erforderlig höjd på bullerplankets överkant (+34,8 – +36,2) uppnås för att åstadkomma erforderligt bullerskydd, ca km 8/400 – 8/500. Markanspråket minskas i samband med den nya lösningen.

4.5. Trummor, diken och vattendrag

För att anlägga och komplettera erosionsskydd vid inlopp och utlopp till trummor, schakt för tjock trumbädd (för att förhindra påverkan från tjäle), möjliggöra underhåll och rensning av trumutlopp samt även justerade lägen på trummor krävs tillkommande markanspråk för vägområde och även avgående mark för vägområde.

Ytterligare markanspråk i form av tillfällig nyttjanderätt krävs för tillfälliga förbifarter vid vissa trumbyten. Tillfälliga förbifarter krävs för att trumläggningen ska kunna genomföras säkert för trafikanter och entreprenör.

Tabell 1. Planerade trum- och dikesåtgärder som berör mindre vattendrag.

Bäck	Planerade vägåtgärder
Bäck över Väster-strömskatan, km 9/124	Mark för schakt för tjock trumbädd, mark för att rensa utlopp, mark för trafik under byggtiden. Marginell utökning av vägområdet i området mellan E10 och enskild väg.
Trångåbäcken, km 9/705	Mark för att rensa utlopp. Marginell utökning av vägområdet i området mellan E10 och enskild väg.
Bäck från Slättmyran, km 10/773	Mark för schakt för tjock trumbädd, mark för att rensa utlopp, mark för trafik under byggtiden, justering av utlopp. Marginell utökning av vägområdet.
Bäck från Krokforsmyran, km 11/655	Justerat trumläge, tjock trumbädd, mark för att rensa utlopp, mark för trafiken under byggtid. Marginell utökning av.
Bäck N. Krokforsen, km 12/431	Mark för att rensa utlopp, mark för dikesjustering, mark för justering av viltstängsel. Mark för trafik under byggtid. Marginell utökning av vägområdet.
Linjemyrbäcken, km 13/357	Mark för schakt för tjock trumbädd och justerad slänt. Marginell utökning av vägområdet mellan E10 och enskilda vägar.
Bäckkvarnbäcken, km 17/977	Mark för schakt för tjock trumbädd. Marginell utökning av vägområdet.
Kallmyrbäcken, km 19/959	Marginell utökning av vägområdet för att rensa utlopp och trafik under byggtid.
Kallkälla, km 20/300	Mark för flytt av viltstängsel. Mark för trafik under byggtid. Marginell utökning av vägområdet.
Bredängsbäcken, km 23/023	Mark för schakt för tjock trumbädd. Mark trafik under byggtid. Marginell utökning av vägområdet.

4.6. Upplagsytor, etablering och tillfälliga förbifarter.

Ytor för tillfällig nyttjanderätt har justerats för att bättre anpassas efter behovet av tillfälliga förbifarter, upplagsytor och etableringsytor, ca km 13/600 – 13/900, 17/500 – 17/700 och 20/400 – 20/900. Förändringarna innebär främst avgående markanspåk för tillfällig nyttjanderätt.

Ytterligare markanspåk i form av tillfällig nyttjanderätt krävs för tillfälliga förbifarter vid trumbyten och sträckor med överlast. Tillfälliga förbifarter krävs för att trumläggningen ska kunna genomföras säkert för trafikanter och entreprenör. Överlast på marken innan anläggningsarbetet påbörjas behövs för att stabilisera marken, minska schakt i mark och minska transporter.

4.7. Släntlutning

I syfte att minska behovet av naturresurser i form av krossat berg och metall vid vägombyggnaden har släntlutningar flackats ut på sträckan, ca km 15/200 – 18/000. Flackare släntlutningar innebär att sidoräcken kan utgå samt att mindre mängd bergkross behöver nyttjas i slänterna. Åtgärden innebär en förbättrad landskapsanpassning. De flackare slänterna kommer anläggas med morän som är ett naturligt material som finns att tillgå i projektet. Anläggning av de tidigare planerade branta slänterna

är svårare och mer riskfyllt än vad fallet blir med de något längre och flackare slänterna. Vissa delar av de utökade slänterna var i den fastställda vägplanen avsatt för tillfällig nyttjanderätt och skulle därmed ha tagits i anspråk och påverkats under projektets genomförande. Justeringarna innebär utökade markanspråk för tillkommande vägområde och att markanspråk för tillfällig nyttjanderätt avgår.

4.8. Parkeringsficka

Parkeringsficka är justerad i läge för bättre på sikt och anläggande av vägräcke, ca km 20/800 – 20/900. Åtgärderna medför ökat behov av markanspråk för vägrätt och avgående markbehov för tillfällig nyttjanderätt.

4.9. Enskild väg

Endast anslutning från kontrollplatsen till fastighet Räckfors 1:3 på vänster sida, ca km 15/140, behålls. Anslutning till enskild väg samt viltstängsel med grind har anpassats till befintlig terräng, ca km 15/100 – 15/200.

4.10. Faunaportens omgivning

De planerade terränganpassningarna runt faunaporten, ca km 20/600 – 20/850, kommer att minskas i yta. Detta innebär att markanspråket minskar jämfört med tidigare fastställt plan. Den yta som behövs permanent tas i anspråk med vägrätt. Justeringarna genomförs för att de släntlutningar som eftersträvas kan erhållas utan ytterligare terränganpassningar vilket medför att schakt och avverkning i området kan minska.

5. Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

5.1. Skyddsåtgärder och försiktighetsmått som redovisas på plankarta och fastställs

I den ändrade vägplanen planeras följande skyddsåtgärd att fastställas:

- Bullervall med ett bullerplank på toppen av vallen så att erforderlig höjd (+34,8 – +36,2) anläggs, ca km 8/400 – 8/500. Åtgärden utförs inom tidigare fastställt vägområde och markeras på plan- och illustrationskarta som "Sk1, Bullerskyddsåtgärder i form av bullervall med lågt bullerplank".

5.2. Övriga skyddsåtgärder och försiktighetsmått

I övrigt utförs skyddsåtgärder och försiktighetsmått enligt den tidigare fastställda vägplanen.

6. Miljöförutsättningar, effekter och miljökonsekvenser

I avsnittet sammanfattas miljöförutsättningar, effekter och miljökonsekvenser kortfattat. För mer utförlig redovisning hänvisas till den tidigare fastställda vägplanen.

Till den tidigare fastställda vägplanen för sträckan Morjärv – V Svartbyn har en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tagits fram som godkänts av Länsstyrelsen i Norrbotten.

I denna granskningshandling för ändrad vägplan behandlas endast de effekter och konsekvenser som bedöms uppkomma orsakat av ändringar av vägåtgärderna som erfordras efter att den tidigare vägplanen fastställdes. För en utförlig redovisning av hela projektets effekter och påverkan hänvisas till MKB Morjärv - V Svartbyn, daterad 2020-04-14.

I avsnitt 12 *Utredningar och källor* redovisas tidigare genomförda utredningar, undersökningar och inventeringar som i olika omfattning har legat till grund för den ändrade vägplanen. Fältbesök och kompletterande detaljerade utredningar, undersökningar och inventeringar av trummor och vattendrag har gjorts i samband med arbetet med den ändrade vägplanen. Resultatet från dessa mer detaljerade utredningar ligger till grund för val av utformning och därmed ändringar av markanspråk som redovisas i den ändrade planen.

6.1. Förändrade vägåtgärder - effekter och konsekvenser

I tabell 2 redovisas föreslagna ändrade vägåtgärder och bedömda effekter och konsekvenser.

Tabell 2. Ändrade vägåtgärder samt bedömda effekter och konsekvenser.

Förändrade vägåtgärder	Sektion	Effekter och konsekvenser
Vägens säkerhetszon	Ca km 11/200 – 12/000, 13/200 – 13/900, 14/300 – 14/700, 19/000 – 19/500, 22/100 – 22/300	Liten utökning av markanspråket. Åtgärden innebär liten påverkan och små konsekvenser.
Viltstängsel	Ca km 7/000 – 7/300 och 8/900 – 9/900 och 11/000 – 11/100	Liten utökning av markanspråket. Åtgärden innebär liten påverkan och små konsekvenser.
Viltuthopp	Ca km 20/700 -20/750	Eftersom stängslet är tätt på vardera sida av faunaporten är risken att klövdjur ska ta sig in i vägområdet mycket begränsad. Därmed är behov av uthopp för att djuren ska kunna ta sig ut litet. Säker passage för djuren anordnas i och med att faunaporten anläggs och inga uthopp behövs för att säkerställa trafiksäkerheten vid platsen.
Bullervall	Ca km 8/400 – 8/500	Bullervallen med kompletterande bullerskärm medför samma bullerreducering som den tidigare fastställda bullervallen. Markanspråket minskas i samband med den nya lösningen och därför bedöms konsekvenserna som positiva.
Trummor, diken och vattendrag	Bäck över Västerströmskatan, km 9/124	Marginell utökning av vägområdet i området mellan E10 och enskild väg. Liten påverkan och små konsekvenser.
Trummor, diken och vattendrag	Trångåbäcken, km 9/705	Marginell utökning av vägområdet i området mellan E10 och enskild väg. Liten påverkan och små konsekvenser.
Trummor, diken och vattendrag	Bäck från Slättmyran, km 10/773	Marginell utökning av vägområdet. Mark som nyttjas tillfälligt under byggtiden återställs så att

Förändrade vägätgärder	Sektion	Effekter och konsekvenser
		vegetation kan etableras. Liten påverkan och små konsekvenser.
Trummor, diken och vattendrag	Bäck från Krokforsmyran, km 11/655	Utökning av vägområdet för att kunna lösa trafiksituationen under byggtiden. Området är i nuläget avverkat och kommer efter att anläggningsarbetet är färdigställt återställas så att vegetation kan etableras. Liten påverkan och små konsekvenser.
Trummor, diken och vattendrag	Bäck N. Krokforsen, km 12/431	Marginell utökning av vägområdet i form. Området är i nuläget till största delen avverkat och kommer efter att anläggningsarbetet är färdigställt återställas så att vegetation kan etableras. Liten påverkan och små konsekvenser.
Trummor, diken och vattendrag	Linjemyrbäcken, km 13/357	Marginell utökning av vägområdet mellan E10 och enskilda vägar. Liten påverkan och små konsekvenser.
Trummor, diken och vattendrag	Bäckvarnbäcken, km 17/977	Marginell utökning av vägområdet inom del av bäcken som tidigare är omgrävd. Den tillkommande ytan berör de naturvärden som omgärdar bäcken ytterst lite. Återställning av omgivande mark och anordnande av bäcken kommer ske. De tillkommande ytorna berör inte området runt den närliggande fornlämningen. Liten påverkan och små konsekvenser för naturmiljön, vattendraget och kulturmiljön.
Trummor, diken och vattendrag	Kallmyrbäcken, km 19/959	Utökning av område för tillfällig nyttjanderätt krävs för en tillfällig förbifart under byggskedet. Förbifarten är nödvändig för att gamla betongfundament ska kunna avlägsnas från bäckområdet och en ekologiskt anpassad vattenfaunapassage anläggas. Anläggandet av den tillfälliga förbifarten innebär att avverkningen och påverkan invid bäcken kommer utökas något. Förbifartens läge är anpassad så att endast en liten del av det utpekade naturobjektet berörs. Inga utpekade arter enligt artskyddsförordningen berörs. Anordnande av bäckmiljön samt återställning av omgivande mark kommer ske så att vegetation kan etableras. Konsekvenserna på naturmiljön och bäcken av det ytterligare markanspråket är små.
Trummor, diken och vattendrag	Kalkälla, km 20/300	Marginell utökning av vägområdet för flytt av viltstängsel. Viltstängslet behöver flyttas för att det står för nära trumman under vägen. Tillfällig

Förändrade vägåtgärder	Sektion	Effekter och konsekvenser
		markåtkomst för trafik under byggtiden krävs på den vänstra sidan av vägen. Viltstängslet på den högra sidan där kalkkällan är belägen kommer anläggas så att det fortfarande finns åtkomst till kalkkällan. Tillfällig förbifart anläggs på motstående sida av vägen och påverkar inte kalkkällan. Konsekvenserna av det ytterligare markanspråket är små.
Trummor, diken och vattendrag	Bredängsbäcken, km 23/023	Marginell utökning av vägområdet i området med naturvärden. Mark för tillfällig nyttjanderätt för trafik under byggtid berör inte det område där naturvärden är identifierade. Påverkan är liten och konsekvenserna av det ytterligare markanspråket är små.
Upplagsytor, etablering och tillfälliga förbifarter	Ca km 13/600 – 13/900, 17/500 – 17/700 och 20/400 – 20/900	Till viss del tas ytor i fastställd vägplan inte i anspråk. Detta ger ingen påverkan på omgivningen och positiva konsekvenser. Där mer mark behöver tas i anspråk invid naturliga vattendrag och i områden med naturvärden sker en marginell påverkan då ytor som behöver avverkas utökas. Ytorna har begränsats i största möjliga mån och återställning kommer ske så att vegetation kan återetableras.
Släntlutningar	Ca km 15/200 – 18/000	Tillkommande markanspråk är begränsat i förhållande till den fastställda vägplanen. Sträckor där slänterna planeras att flackas ut är i nuläget avverkade och detta innebär därmed att skog i någon större omfattning inte behöver avverkas. De förlängda slänterna innebär en förbättrad landskapsanpassning invid Kalixälven då de utformas med morän i stället för krossat berg. Lågväxt vegetation kommer lättare och snabbare kunna etablera sig med tiden och slänterna kommer smälta in på ett naturligare sätt i den befintliga terrängen ned mot älven, jämfört med slänter uppbyggda av krossat berg. När vägen anläggs utan störande sidoräcken kommer vägen smälta in i landskapet på ett naturligare sätt och trafikantupplevelsen förbättras genom en friare utsikt mot älven. Anläggandet av de flackare slänterna ned mot älven innebär även en säkrare arbetsmiljö för de entreprenörer som bygger och i ett senare skede underhåller väganläggningen. Nyttjandet av befintligt förekommande material i projektet och därmed minskat behov av metall och krossat berg innebär minskat transportbehov och

Förändrade vägåtgärder	Sektion	Effekter och konsekvenser
		en besparing av klimatstörande utsläpp och kostnader.
Parkeringsficka	ca km 20/800 – 20/900	Påverkan är liten och konsekvenserna av det ytterligare markanspråket är små.
Anslutning enskild väg	ca km 15/100 – 15/200	Påverkan är liten och konsekvenserna av det ytterligare markanspråket är små.
Faunaportens omgivning	Ca 20/600 - 20/850	Minskad omgivningspåverkan medför att den glesa tallskogen kan lämnas opåverkad och schakt i mark begränsas. Det mer naturliga område som lämnas i anslutning till faunaporten förväntas öka tryggheten för de djur som ska nyttja faunapassagen. Konsekvenserna blir positiva.

6.2. Skyddade områden

Skyddade områden redovisas i den omfattning som bedöms relevant i avsnitten 6.3 *Kulturmiljö* och 6.4 *Naturmiljö*.

6.2.1. Bestämmelser i miljöbalken som hanteras i vägplanen

Det finns tre typer av skyddsbestämmelser i miljöbalken som för byggande av väg enligt en fastställd vägplan hanteras genom samråd i planläggningsprocessen i stället för genom en särskild prövning:

- Generellt biotopskydd enligt 7 kap 11 § miljöbalken.
 - Vägplanen berör inga generellt biotopskyddade områden.
- Strandskydd enligt 7 kap 13 § miljöbalken.
 - Kalixälven, Kälvån, Kallmyrbäcken och Bäckvarnbäcken omfattas av generellt strandskydd om 100 m.
- Åtgärder som väsentligt kan ändra naturmiljön enligt 12 kap 6 § miljöbalken.
 - Samråd kring påverkan av naturmiljöer genomförs under hela planläggningsprocessen.

6.3. Kulturmiljö

Överkalix älvdalsbygd utgör ett riksintresse för kulturmiljövården.

I området finns fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. Då planerade vägåtgärder utförs i direkt anslutning till tidigare fastställt vägområde redovisas endast fornlämningar belägna närmare än 50 m från E10, se tabell 3 och illustrationskartor.

Tabell 3. Kända fornlämningar längs E10 (Riksantikvarieämbetet, Forssök), < 50 m från E10.

Fornlämning/övrig kulturhistorisk lämning	Sektion	Avstånd till befintlig E10	Påverkan från tillkommande markanspråk
L1993:6493, Fornlämning, Skogsbrukslämningar	Km 14/550, H	Ca 10 m öster om vägen	Inget tillkommande markanspråk, ingen påverkan.
L1992:9878, Fornlämning, Boplats	Km 14/550, V	Ca 15 m väster om vägen	Inget tillkommande markanspråk, ingen påverkan.
L1993:8265, Fornlämning, Boplats	Km 14/700, V	Ca 50 m väster om vägen	Inget tillkommande markanspråk, ingen påverkan.
L1993:7699, Fornlämning, Tjärdal	Km 17/950, H	Ca 25 m öster om vägen	Inget tillkommande markanspråk, ingen påverkan.

Se avsnitt 10.1 *Sakprövningar* för tidigare tillstånd om ingrepp i fornlämningar.

Effekter och miljökonsekvenser: Inga kända fornlämningar påverkas av planerade ändrade vägätgärder varför tidigare beslut om ingrepp i fornlämningar, se avsnitt 10.1 *Sakprövningar*, bedöms vara aktuella.

Utpekade värden i riksintresset för kulturmiljövård berörs inte av de mycket begränsade vägätgärderna som ändringen av vägplanen omfattar och någon påtaglig skada uppstår inte.

6.4. Naturmiljö

6.4.1. Sjöar och större vattendrag

Kalixälven

Torne och Kalix älvsystem är Natura 2000-område av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet (SCI, SE0820430). Utpekade arter är flodpärlmussla, grön flodtrollslända, lax, stensimpa, utter och venhavre.

Kalixälven är en nationalälv och av riksintresse för naturvärden, yrkesfisket och friluftslivet. Kalixälven omfattas av strandskyddsbestämmelser samt miljökvalitetsnormer för vattenförekomster och är statusbestämd i VISS (Vatteninformationssystem Sverige).

Kälvån

Det större vattendraget Kälvån, km 7/780, mynnar i Kalixälven. Kälvån omfattas av strandskyddsbestämmelser samt miljökvalitetsnormer för vattenförekomster och är statusbestämd i VISS.

Räktjärv

En större sjö finns i närområdet till aktuell vägsträcka, Räktjärv. Sjön ingår i Kalixälvens huvudavrinningsområde. Räktjärv omfattas av strandskyddsbestämmelser samt miljökvalitetsnormer för vattenförekomster och är statusbestämd i VISS.

Effekter och miljökonsekvenser: I den ändrade vägplanen sker inga förändringar av markanspråket i direkt anslutning till Kalixälven, Kälvån eller Räktjärv. Utpekade naturvärden i bedöms inte negativt påverkas och kraven för uppfyllande av miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster motverkas inte. Se tabell 2 för bedömning gällande släntlutningar.

6.4.2. Mindre vattendrag

Namngivna mindre vattendrag som E10 korsar och där ändrade vägåtgärder planeras redovisas i tabell 4. Kallmyrbäcken och Bäckvarnbäcken omfattas av strandskyddsbestämmelser. Inget av de mindre vattendragen statusbestämda i VISS. Se avsnitt 10.1 *Sakprövningar* för kommande anmälningar vattenverksamhet.

Effekter och miljökonsekvenser: Sammantaget bedöms påverkan på de mindre vattendragen bli mycket små eftersom endast begränsade vägåtgärder planeras att utföras i anslutning till vattendragen. Se tabell 4 och avsnitt 6.4.5 *Naturvärdesobjekt*.

Tabell 4. Mindre vattendrag som E10 korsar på den aktuella sträckan.

Mindre vattendrag	Längdmätning	Påverkan och konsekvenser
Bäck över Väster Strömskatan	Km 9/124	Se tabell 2
Trångåbäcken	Km 9/705	Se tabell 2
Bäck från Slättmyran	Km 10/773	Se tabell 2
Bäck från Krokforsmyran	Km 11/655	Se tabell 2
Bäck från S Krokforsen	Km 12/116	Inget tillkommande markanspråk. Ingen påverkan.
Bäck från N Krokforsmyran	Km 12/431	Se tabell 2
Linjemyrbäcken	Km 13/357	Se tabell 2
Bäckvarnbäcken	Km 17/977	Se tabell 2
Mölnviksbäcken	KM 18/886	Inget tillkommande markanspråk. Ingen påverkan.
Kallmyrbäcken	Km 19/959	Se tabell 2
Bredängsbäcken	Km 23/023	Se tabell 2

6.4.3. Malungsbergets naturreservat

Malungsbergets naturreservat ligger på ett avstånd av ca 70 m från vägen.

Effekter och miljökonsekvenser: Malungsbergets naturreservat berörs inte av ändrade vägåtgärder.

6.4.4. Biotopskydd Mölnviken

Ett skogligt biotopskyddsområde strax söder om Mölnviken, ca km 18/860 - 18/940, omfattar en bäckmiljö med höga naturvärden (SK 269 - 2007). Väg E10 passerar redan idag genom biotopskyddsområdet som omfattar en yta på ca 3,3 hektar, se illustrationskartor. Trafikverket har tidigare erhållit dispens och som gäller för åtgärder inom den tidigare fastställda vägplanen (SKD 57 - 2021). Dispensansökan kommer att förnyas.

Effekter och miljökonsekvenser: Biotopskyddsområdet berörs inte av ändrade vägåtgärder.

6.4.5. Naturvärdesobjekt

Längs sträckan finns även ett antal inventerade naturvärdesobjekt inom naturvärdesklass 1 - 3. Se tabell 5 för påverkan, effekter och miljökonsekvenser för de objekt som bedöms kunna beröras av planerade tillkommande vägåtgärder. De planerade vägåtgärderna bedöms endast medföra en

marginell påverkan på de berörda naturvärdesobjekten. Åtgärderna i bäckmiljöerna utförs för att säkerställa avvattningsvägen samt hindra igenväxning och erosion vilket bedöms vara gynnsamt för bäckmiljöerna. Naturvärdesobjektet på Lillbergets östra sluttning bedöms inte negativt påverkas av vägåtgärderna. I tabell 5 nedan redovisas hur identifierade naturvärdesobjekt berörs av de planerade vägåtgärderna.

Tabell 5. Beskrivning av naturvärdesobjekt som identifierats under naturvärdesinventeringen och hur de berörs av planerade åtgärder.

Kortfattad beskrivning av naturvärdesobjekt	Längdmätning	Påverkan, effekter och konsekvenser
Äldre barrskog i hållmark/blocksuttning, på Lillbergets östra sluttning, artrik välgkant. Naturvärdesklass 2.	Km 16/740 - 17/080, V Km 17/000 - 17/140, H	Släntjusteringar och anpassning av viltstängsel till ny slänt innebär ett marginellt tillkommande markanspråk. Den artrika vägläntan påverkas i sin helhet av vägombyggnaden. Anordnade av slänten genom återförsel av avbaningsmassor från platsen ska genomföras. Dispens enligt artskyddsförordningen gällande Skogsnattviol kommer att förnyas. Konsekvenserna för naturmiljön av det utökade markanspråket blir små.
Bäckmiljö (Bäckakvarnbäcken) med äldre granskog, örtrik barrskogbiotop. Naturvärdesklass 2.	Km 17/950 - 17/990, H+V	Se tabell 1 och 2.
Bäckmiljö (Mölnviksbäcken) med gransumpskog, biotopskydd, nyckelbiotop. Naturvärdesklass 1.	Km 18/850 - 18/950, H+V	Inget tillkommande markanspråk. Ingen påverkan.
Bäckmiljö (Kallmyrbäcken) med omgivande granskog/sumpskog. Naturvärdesklass 2.	Km 19/850 - 20/000, H Km 19/950 - 19/970, V	Se tabell 1 och 2
Bäckmiljö (Bredängsbäcken) med barrskog. Naturvärdesklass 3.	Km 22/900 - 23/020, H	Se tabell 1 och 2

6.4.6. Kallkälla

En kallkälla finns på högra sidan av vägen, km 20/300 på ett avstånd av ca 15 m från tidigare fastställt vägområde. Se tabell 2 för bedömd påverkan, effekter och miljökonsekvenser vid Kallkällan.

6.5. Landskapsbildsskydd

Landskapsbildsskydd är en skyddsform som bildades genom den tidigare naturvårdslagen. Denna skyddsform finns inte i miljöbalken och ersätts successivt med andra skyddsformer eller upphävs, men fram tills dess gäller bestämmelserna.

För landskapsbildsskyddade områden finns föreskrifter som reglerar bebyggelse, vägar och andra anläggningar som kan ha en negativ effekt på landskapsbilden. För åtgärder som har negativ påverkan krävs tillstånd från länsstyrelsen.

Mellan Trångån och Västra Svartbyn, ca km 9/800 – 19/800, finns områden mellan E10 och Kalixälven som omfattas av landskapsbildsskydd. Inom dessa områden råder förbud mot nybyggnad (dock inte vägar) och upplag.

Effekter och miljökonsekvenser: Planerade slantjusteringar och ytor för tillfällig nyttjanderätt utförs i anslutning till tidigare fastställd vägplan och bedöms endast medföra en marginell påverkan på landskapsbildsskyddade områden och därför bedöms tillstånd inte erfordras.

6.6. Trafikbuller

Planerade vägåtgärder påverkar inte trafikmängden på vägen och därmed inte heller förutsättningarna för trafikbuller. En mindre justering av en tidigare fastställd bullerskyddsvall behöver dock göras.

Effekter och miljökonsekvenser: Bullervallen utförs så att erforderligt bullerskydd erhålls och innebär även minskat markanspråk och bedöms därför innebära positiva konsekvenser. Se även tabell 2.

6.7. Byggtiden

Störningar som bedöms uppkomma under byggtiden omfattar bullrande verksamhet, vibrationer, damning, minskad framkomlighet, ianspråktagande av mark för upplags- och etableringsplatser, barriäreffekter och temporär påverkan på vattendrag.

Där det blir aktuellt med vattenverksamhet vid åtgärder på vägtrummor, kan växt- och djurliv tillfälligt under byggnadstiden påverkas genom grumling och sedimenttransport i vattendraget.

Etableringsplatser kommer att förläggas på mindre känslig mark och på sådant sätt att förorening av vattendrag, biotopskyddsområde, högt värderad naturmiljö ej sker.

Etableringsplatser kommer inte heller att förläggas inom fornlämningsområden.

7. Överensstämmelse med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, miljökvalitetsnormer och bestämmelser om hushållning med mark och vattenområden

7.1. Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens andra kapitel finns de allmänna hänsynsregler som ska tillämpas av alla verksamhetsutövare. Det är verksamhetsutövarens ansvar att visa att och hur hänsynsreglerna följs.

Detta projekt kommer att bedrivas så att miljöbalkens allmänna hänsynsregler uppfylls i huvudsak genom att Trafikverkets planeringsprocess följs, kompetent och välutbildad personal ingår i organisationen, materialanvändning, användning av kemiska produkter och utförande styrs genom krav i upphandlingar, miljöskyddsåtgärder föreslås samt att vägåtgärderna bedöms ur miljösynpunkt. Vid val av och utförande av vägåtgärderna, som utförs i direkt anslutning till befintlig väg och tidigare fastställd vägplan har hänsyn tagits till befintliga miljöförhållanden.

7.2. Miljökvalitetsnormer

I dag finns det miljökvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477)
- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675)

De föreslagna vägåtgärderna bedöms inte motverka att miljökvalitetsnormer för vattenförekomster kan uppnås.

Tabell 6. Ytvattenstatus samt miljökvalitetsnormer för vattenförekomster registrerade i VISS, Vattenmyndighetens senaste bedömning (2017-2021).

Ytvattenförekomst	Ekologisk ytvattenstatus		Kemisk ytvattenstatus	
	Status	MKN	Status (inkl. överallt överskridande ämnen)	MKN
Kalixälven (SE735671-181498)	Måttlig	God	Uppnår ej god	God
Kalixälven (SE737195-181455)	God	God	Uppnår ej god	God
Kälvån (SE735718-181183)	Måttlig	God	Uppnår ej god	God
Räktjärv (SE735884-181575)	Hög	Hög	Uppnår ej god	God

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft, fisk och musselvatten samt omgivningsbuller bedöms inte vara relevanta för de vägåtgärder som planeras i den ändrade vägplanen.

7.3. Bestämmelser om hushållning med mark och vattenområden

Inga riksintresseområden bedöms påtagligt skadas av planerade vägåtgärder.

Planerade vägåtgärder har tagits fram med beaktande av att minska behov av och påverkan på naturresurser.

8. Samlad bedömning

8.1. Miljöbedömning

De justerade vägåtgärderna utförs i direkt anslutning till tidigare fastställda vägåtgärder och är av mindre omfattning. Miljökonsekvenserna som huvudsakligen berör naturmiljö- och kulturmiljöintressen bedöms vara små och avgränsade till vägens närområde.

Motiv för bedömningen är att miljöpåverkan kommer att vara mycket begränsad:

- Markanspråket som görs i direkt anslutning till vägområdet och främst i skogsmark är begränsat.
- Inga riksintressen bedöms skadas påtagligt.
- Natura 2000-området Torne och Kalixälvsystem bedöms inte på ett betydande sätt skadas eller på ett betydande sätt försvåra bevarandet av livsmiljöerna och arterna i området.
- Malungsbergets naturreservat berörs inte.
- Rivningsarbeten är begränsade till byte av trummor.
- Inga fridlysta, artskyddade eller rödlistade arter berörs.
- Inga kända fornlämningar eller kulturhistoriska lämningar berörs.
- Uppfyllande av miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster motverkas inte.
- Förutsättningarna för rennäringens bedrivande bedöms inte förändras eller påverkas negativt. Ingen påtaglig skada på riksintresse för rennäringen uppstår.

8.2. Måluppfyllelse

8.2.1. Projekt mål

Uppställda projekt mål bedöms uppfyllas genom att planerade åtgärder tillsammans med tidigare fastställda vägåtgärder medverkar till att vägens funktion, framkomlighet, säkerhet för trafikanter samt miljöhänsyn säkerställs.

8.2.2. Transportpolitiska mål

Planerade vägåtgärder i den ändrade vägplanen tillsammans med tidigare fastställda vägåtgärder bedöms medverka till att de transportpolitiska målen uppfylls genom att vägåtgärderna medför ökad tillgänglighet och bedöms bidra till utvecklingskraft, bidra till bevarande av en levande landsbygd och genom att hänsyn kommer att tas till utpekade natur- och kulturmiljöer.

8.2.3. Nationella miljömål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljömål för en ekologiskt hållbar samhällsutveckling.

I detta projekt berörs främst målen Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv.

Inga miljömål bedöms motverkas.

8.3. Kommunala planer

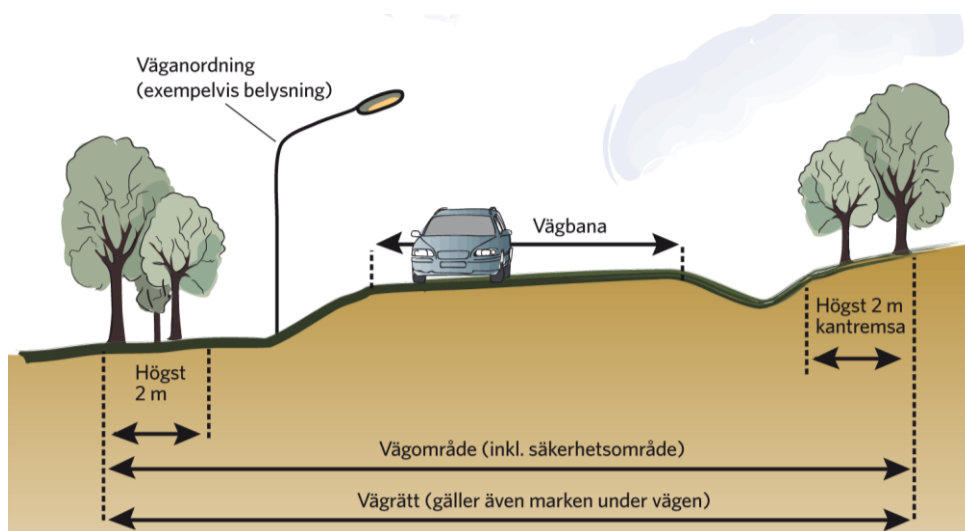
Vägplanen står inte i strid med gällande översiktsplaner för Kalix och Övertorneå kommuner. Inga detaljplaner berörs av vägplanen.

9. Markanspråk och pågående markanvändning

Den ändrade vägplanen omfattar både tillkommande och avgående markanspråk.

9.1. Vägområde för allmän väg med vägrätt

Nytt vägområde för allmän väg markeras med "V" på plan- och illustrationskartor och omfattar det utrymme som behövs för vägens bestånd, drift och brukande. Generellt omfattar vägområde för allmän väg, körbana/väg med stödremsa, diken på respektive sida av vägen samt en säkerhetszon, se Figur 2.

Figur 2. Illustration av vägområde och vägrätt.

Vägrätt uppkommer genom att väghållaren tar mark (eller annat utrymme) i anspråk för väg med stöd av den fastställda och lagakraftvunna vägplanen. Vägrätten ger väghållaren rätt att nyttja mark eller annat utrymme som behövs för vägen. Väghållaren får rätt att i fastighetsägarens ställe bestämma över marken eller utrymmets användning under den tid vägrätten består. Vidare får myndigheten tillgodogöra sig jord- och bergmassor och andra tillgångar som kan utvinnas ur marken eller utrymmet. Vägrätt är en särskild rätt som enbart kan lyftas som belastning på den underliggande fastigheten i särskild ordning.

Tillkommande vägområde med vägrätt för allmän väg omfattar ca 36 000 m².

Avgående vägområde enligt denna vägplan omfattar ca 7 000 m².

9.2. Vägområde för allmän väg med inskränkt vägrätt

Vägrätt innefattar normalt rätt för väghållaren att nyttja marken för vägändamål, trots att annan har äganderätt till fastigheten. Dessa rättigheter kan inskränkas.

I vägplanen redovisas områden med inskränkt vägrätt med "Vi" på plan- och illustrationskartor:

- Markområde för rensning av in-/utloppsdike (Vi1).

Vägrätten inskränks på sådant sätt att väghållaren inte får:

- Bestämna över markens användning för annat ändamål än det ovan angivna.
- Tillgodogöra sig jord- och bergmassor eller andra tillgångar som kan utvinnas ur marken inom ytan, utöver nödvändig schaktnivå för anordningen.

Detta innebär att fastighetsägaren får fortsätta att använda marken så länge användningen inte äventyrar vägens eller väganordningens funktion.

Tillkommande vägområde med inskränkt vägrätt för allmän väg omfattar ca 2000 m².

Avgående vägområde med inskränkt vägrätt enligt denna vägplan omfattar ca 17 000 m².

9.3. Område för tillfällig nyttjanderätt

I vägplanen finns markområden med tillfällig nyttjanderätt och markeras som "T" på plan- och illustrationskartor:

- Tillfällig nyttjanderätt / arbetsområde för upplags-/etableringsyta/byggvägar/byggtrafik (T1).
- Tillfällig nyttjanderätt/arbetsområde för geotekniska åtgärder (T2).
- Tillfällig nyttjanderätt för tillfällig förbifart för byggtrafik, allmän trafik och ny bro eller vägtrumma samt anläggning utloppsdike (T3).
- Tillfällig nyttjanderätt vid anläggande av viltstängsel (T4).
- Tillfällig nyttjanderätt för anläggningsarbete (T5)

Samtliga tillfälliga nyttjanderätter gäller under byggtiden, dock längst till och med godkänd slutbesiktning.

Tillkommande vägområde som tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt omfattar ca 44 000 m².

Avgående markområde som tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt omfattar ca 41 300 m².

9.4. Pågående markanvändning

Längs den aktuella vägsträckan utgörs markanspråket huvudsakligen av skogsmark och i mindre omfattning jordbruksmark. Sammantaget bedöms planerade vägåtgärder inte påverka den befintliga markanvändningen.

10. Fortsatt arbete

I avsnittet redogörs för viktiga frågeställningar som ska hanteras eller utredas i det fortsatta arbetet såsom eventuella behov av tillstånd och dispenser.

10.1. Sakprövningar

I samband med den tidigare fastställda vägplanen finns följande beslut om anmälan, tillstånd och dispenser som rör sträckan km 6/980 – 23/420. Anmälan, tillståndsansökan och dispensansökan kommer att uppdateras där så bedöms nödvändigt.

Inga ytterligare sakprövningar bedöms nödvändiga på grund av ändrad vägplan.

10.1.1. Dispens för artskydd och biotopskydd

- Dispens från artskyddsförordningen, flytt av skogsnettviol, Länsstyrelsen Norrbotten, 2021-12-09, Ärendebeteckning 522-14467-2021. Giltigt t.o.m. 2024-12-31. Dispens ska förnyas.
- Dispens avseende skadliga åtgärder inom biotopskyddsområde, dnr SK 269–2007, Svartbyn 13:11, Skogsstyrelsen, 2021-12-20, SKD 57–2021. Beslutet upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom två år eller avslutats inom tre år från den dag beslutet vinner laga kraft. Dispens ska förnyas.

10.1.2. Anmälan och tillstånd för vattenverksamhet

- Kälvan, km 7/780, tillstånd för vattenverksamhet gäller till 2028-06-30. Arbetena ska vara utförda inom fem år, dvs inte endast påbörjade.
- Anmälan om vattenverksamhet Bäck över Västerströmskatan, ca km 9/124, ska upprättas. Vattendraget berörs av vägtrumma under E10. Föreslagen sträckning av enskild väg km 8/400 - 9/900 höger sida korsar vattendraget.
- Anmälan om vattenverksamhet Trångåbäcken, ca km 9/705, ska upprättas. Vattendraget berörs av vägtrumma under E10 samt av föreslagen enskild väg km 8/400 - 9/900 höger sida.
- Anmälan om vattenverksamhet Bäck från Slättmyran, ca km 10/773, ska upprättas. Vattendraget berörs av vägtrumma under E10.
- Anmälan om vattenverksamhet Bäck från Krokforsmyran, ca km 11/655, ska upprättas. E10 korsar vattendraget.
- Anmälan om vattenverksamhet Bäck från S. Krokforsen, ca km 12/116, ska upprättas.
- Anmälan om vattenverksamhet Bäck från N. Krokforsen, ca km 12/431, ska upprättas.
- Anmälan om vattenverksamhet Linjemyrbäcken, ca km 13/357, ska upprättas. Föreslagen sträckning av enskild väg km 13/050 - 13/600 vänster sida korsar vattendraget.
- Anmälan om vattenverksamhet Bäckvarnbäcken, ca km 17/977, ska upprättas. I området finns även värdefull naturmiljö (objekt 6) samt Naturvärde inventerat av Skogsstyrelsen (N3709- 1996).
- Anmälan om vattenverksamhet Södra Mölnviksbäcken, ca km 18/886, ska upprättas. I området finns även värdefull naturmiljö (objekt 7) samt Nyckelbiotoper, N 1888–2006 och N 3506–1996, inventerade av Skogsstyrelsen vilka sammanfaller delvis med biotopskyddsområde SK269-2007.

- Anmälan om vattenverksamhet Kallmyrbäcken, ca km 19/959, ska upprättas. Föreslagen sträckning av enskild väg KM 19/800 - 20/080 höger sida korsar Kallmyrbäcken samt ett biflöde till vattendraget. I området finns även värdefull naturmiljö (Objekt 8).
- Anmälan om vattenverksamhet Utlopp från kalkälla, ca km 20/300, ska upprättas.
- Anmälan om vattenverksamhet Bredängsbäcken, ca km 23/023, ska upprättas. I området finns även värdefull naturmiljö (Objekt 9) samt Naturvärde inventerat av Skogsstyrelsen.

10.1.3. Tillstånd för ingrepp i fornlämningar

- L 1992:9878 (km 14/550–14/700) - beslut om ingrepp i fornlämning gäller till 2026-09-23. Allt arbete ska vara klart till dess.
- L 1993:6493 (km 14/550–14/580) - beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämningar gäller till 2029-12-31.
- L1993:7699 (km 17/950 - 17/970) - beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämningar gäller till 2029-12-31.
- L1993:8265 (km 14/550–14/700 - beslut om tillstånd för att sätta upp viltstängsel gäller till 2028-07-12.

11. Genomförande

11.1. Formell hantering

Denna vägplan kommer att kungöras för granskning och sedan genomgå fastställelseprövning. Under tiden som underlaget hålls tillgängligt för granskning kan berörda sakägare och övriga lämna synpunkter på planen. De synpunkter som kommer in sammanställs och kommenteras i ett granskningsutlåtande som upprättas när granskningstiden är slut.

De inkomna synpunkterna kan föranleda att Trafikverket ändrar vägplanen. De sakägare som berörs kommer då att kontaktas och får möjlighet att lämna synpunkter på ändringen. Är ändringen omfattande kan underlaget återigen behöva göras tillgängligt för granskning.

Vägplanen och granskningsutlåtande översänds till länsstyrelsen som yttrar sig över planen.

Därefter begärs fastställelse av planen hos Trafikverket. De som har lämnat synpunkter på vägplanen ges möjlighet att ta del av de handlingar som har tillkommit efter granskningstiden, bland annat granskningsutlåtandet.

Efter denna så kallade kommunikation kan beslut tas att fastställa vägplanen, om den kan godtas och uppfyller de krav som finns i lagstiftningen. Om beslutet överklagas prövas överklagandet av regeringen.

Hur vägplaner ska kungöras för granskning och fastställas regleras i 17–18 §§ väglagen (1971:948).

Fastställelsebeslutet omfattar det som redovisas på planens plankartor, profilritningar om det behövs samt eventuella bilagor till plankartorna. Beslutet kan innehålla villkor som måste följas när vägen byggs. Denna planbeskrivning utgör ett underlag till planens plankartor.

När vägplanen har vunnit laga kraft blir beslutet om fastställande juridiskt bindande. Detta innebär bland annat att vägbyggaren, det vill säga Trafikverket i detta projekt, har rätt att ta i anspråk den mark som behövs enligt planen. Mark som behövs permanent framgår av fastighetsförteckningen och plankartan. I fastighetsförteckningen framgår också markens storlek (areal) och vilka som är fastighetsägare eller rättighetsinnehavare.

Fastställelsebeslut som vinner laga kraft ger följande rättsverkningar:

- Vaghållaren får tillstånd att bygga allmän väg i enlighet med fastställelsebeslutet och de villkor som anges i beslutet.
- Vaghållaren får rätt att ta mark eller annat utrymme i anspråk med vägrätt. För den mark eller utrymme som tas i anspråk erhåller berörda fastighetsägare ersättning.
- Vad som utgör allmän väg och väganordning läggs fast.

Vägplanen ger också rätt att tillfälligt använda mark som behövs för bygget av anläggningen. På plankartan och i fastighetsförteckningen framgår vilken mark som berörs, vad den ska användas till, under hur lång tid den ska användas, hur stora arealer som berörs samt vilka som är fastighetsägare eller rättighetsinnehavare. Trafikverket har rätt att börja använda mark tillfälligt så fort vägplanen har vunnit laga kraft, men ska meddela fastighetsägare/rättighetsinnehavare när tillträde är beräknat att ske.

Fastighetsägare/rättighetsinnehavare får inte utan tillstånd från Trafikverket uppföra byggnader eller på annat sätt försvåra för Trafikverket att använda den mark som behövs för anläggningen.

Trafikverket har rätt att bygga den anläggning som redovisas i vägplanen.

11.2. Vaghållningsansvar för allmänna vägar

Inom det aktuella området är enbart Trafikverket vaghållare för det allmänna vägnätet.

11.3. Planerad byggstart

Byggstart bedöms kunna ske tidigast år 2026.

11.4. Finansiering

Projektet finansieras genom medel avsatta i den nationella transportplanen 2022–2033.

Anläggningskostnaden för projektet beräknas till ca 650 miljoner kronor (prisnivå 2025).

12. Utredningar och källor

I samband med den tidigare fastställda vägplanen genomfördes ett flertal utredningar, undersökningar och inventeringar som även har legat till grund för arbetet med den ändrade vägplanen.

- Trafikverket. Miljökonsekvensbeskrivning för vägplan E10, Morjärv-Västra Svartbyn, Kalix och Överkalix kommuner, Norrbottens län. Objektnummer: 880919. Ärendenummer: TRV 2015/19573. 2020-04-14.
- Trafikverket. Fastställelsehandling, E10, Morjärv-Västra Svartbyn, Kalix och Överkalix kommuner, Norrbottens län. Uppdragsnummer: 880919. TRV 2015/19573. 2020-07-03.
- Dokumentation och sammanställning av broarna över Grundträskån vid Norra Västannäs och Kälván vid Kälvfors, Kalix kommun, Dnr :132–2021 Datum: 2021-06-23, Rapport 2021:7.
- Naturvärdesinventering, E10 Morjärv- V Svartbyn, Inventering och bedömning av naturvärden på sträckan Morjärv- V Svartbyn, E10. Kalix och Överkalix kommun, Norrbotten län, Licab AB 2015-12-16.
- Kompletterande inventering av naturvärden vid bro över Kälván. Naturvärdesinventering och inventering av flodpärlmussla. Kalix kommun Norrbottens län, Licab AB 2019-08-22.
- Inventering av vattendrag längs E10 Morjärv- V Svartbyn, Kartering och beskrivning av vattendrag för identifiering av flodpärlmussla och öringbiotoper längs E10, sträckan Morjärv- V Svartbyn, Överkalix kommun, Norrbottens län, Licab AB, 2015-12-03.
- Inventering av fiskbestånd genom elfiske i Grundträskån och Kälván, Hushållningssällskapet Rådgivning Nord AB, 2012.
- Inventering av flodpärlmussla i Grundträskån och Kälván, Hushållningssällskapet Rådgivning Nord AB, 2011.
- Meddelande om resultat från arkeologisk utredning för planerade väggårdar gällande E10, Kiruna, Gällivare, Överkalix och Kalix kommuner, Länsstyrelsen Norrbotten, diarienummer 431-4742-2015, 2015-10-20.
- Arkeologiska undersökningar längs E10, Avgränsande arkeologisk förundersökning av RAÄ Överkalix 80:1, 155:1, 782:1, 783:1 och Gällivare 979:1, Överkalix respektive Gällivare socken och kommun. Norrbottens museum, rapport 2015:19, dnr 133–2015.

- Arkeologisk utredning i områden längs E10; Kalix, Överkalix, Gällivare och Kiruna kommuner, Töre, Överkalix, Gällivare, Jukkasjärvi socknar; Lappland och Norrbotten. Norrbottens museum, rapport 2016:1, dnr 127–2015.
- Avgränsande arkeologisk förundersökning av RAÄ Överkalix 80:1, 155:1, 782:1, 783:1 och Gällivare 979:1, Överkalix respektive Gällivare socken och kommun. Norrbottens museum, rapport 2015:19, dnr 133–2015.

Trafikverket, Box 809, 971 25 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 2-4.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

www.trafikverket.se